

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521201265
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2521201265.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v právnej veci navrhovateľky - matky: H. G., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, zastúpená advokátkou: JUDr. Katarína Galová, so sídlom E. Belluša 10, Piešťany, proti manželovi, ktorý návrh nepodal - otcovi: G. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, zastúpený advokátkou: JUDr. Zora Podolská Vinceková, so sídlom Rázusova 9, Piešťany, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom: G., nar. XX.XX.XXXX a H., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom ako matka, obe v konaní zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 30. novembra 2021, č.k. 6P/60/2021-97, v časti výroku III., takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok III.) a vo výroku o náhrade trov konania (výrok IV.) r u š í a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo účastníkov rozviedol, výrokom II. schválil rodičovskú dohodu ohľadom zverenia maloletého G. a maloletého H. tak, že obe maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletými neupravil, výrokom III. zaviazal otca platiť výživné na mal. G. v sume 100 eur mesačne a na mal. H. v sume 97 eur mesačne, a výrokom IV. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ustanovením § 24 ods. 1, 3 a 4, § 25 ods. 2, § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a 6, § 63 ods. 3 § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Vecne v napadnutej časti dôvodil, že hľadiskami určujúcimi rozsah vyživovacej povinnosti sú odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti a možnosti povinného. Je potrebné zdôrazniť, že výživné má zabezpečiť približne také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo, keby žilo v harmonickej spoločnej domácnosti svojich rodičov. Primeraná hranica výživného je daná pritom samou spotrebnou povahou výživného, v ktorej je potrebné uspokojovať aj rozumné ďalšie potreby dieťaťa nad hranicu základných potrieb, pokiaľ ich uspokojovanie dovoľujú možnosti a schopnosti povinného rodiča. Pri ustálení výšky výživného je nutné vziať do úvahy aj priamu starostlivosť o dieťa, ktorá sa jeho vekom mení, teda čím je dieťa staršie, tým táto osobná starostlivosť je menšia.

3. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, je vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťa. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé, alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je tak smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že právom dieťaťa je podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Miera životnej

úrovne rodiča je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi. Môže ju preukazovať napríklad výška mesačných nákladov rodiča a to v súhrne, ale aj v jednotlivých položkách. Smerodajnou môže byť výška tých položiek, ktoré nie sú pre život nevyhnutné, napr. úvery, životné poisťky, náklady na mobilný telefón a pod. Jedným z rozhodujúcich faktorov pri určení jej výšky, je zistenie mesačných nákladov povinného rodiča. Často krát totiž ochota rodiča plniť určitú výšku výživného na svoje dieťa nedosahuje ani jeho mesačné náklady na platenie úverov, či poisťiek. Cieľom ustanovenia § 62 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné.

4. Pri posudzovaní otázky, čo súd zahrnie do oprávnených nákladov na dieťa, sa najviac prejaví porovnanie životnej úrovne rodičov a dieťaťa. Položky, ktoré sa pravidelne mesačne opakujú, ale aj tie, ktoré sa opakujú prevažnú väčšinu mesiacov v roku, je nutné uviesť v konkrétnej výške aktuálne za mesiac, nepravidelné platby sa na jednotlivé mesiace rozpočítavajú tak, že celková úhrada každého nákladu sa vydolí dvanástimi mesiacmi a k pravidelným mesačným nákladom sa pripočíta iba suma zodpovedajúca výške mesačného príspevku, pričom spoločné náklady rodiny zabezpečenie bývania sa do nákladov dieťaťa započítavajú vo výške pripadajúcej na jedného člena rodiny.

5. Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 20-30% jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. Preto je potrebné pri vyhodnocovaní dokazovania výslovne uviesť koľko vyživovacích povinností má otec (rovnako i matka). Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujúce z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať.

6. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že otec býva v rodinnom dome, ktorý patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Výdavky na bývanie za energie platí vo výške 56,50 eur mesačne. Za telefón platí otec 40 eur mesačne, splátky úveru predstavujú sumu 236,74 eur mesačne, poplatok za internet 16,60 eur mesačne, ročné výdavky má v súvislosti s nákupom dreva v sume 150 eur, za vývoz žumpy platí 50 eur štvrťročne a ostatné výdavky má bežné (strava, ošatenie, obuv, hygienické potreby a pod.). Otec je zdravý, za lieky nedopláca, iné vyživovacie povinnosti nemá. Je zamestnaný, podľa potvrdenia zamestnávateľa dosahuje priemerný čistý mesačný zárobok 985,47 eur. Matka býva s maloletými deťmi v prenajatom byte. Okrem nehnuteľnosti v BSM, iné nehnuteľnosti nevlastní. Mesačné výdavky má matka v súvislosti s nájmom vo výške 400 eur mesačne, bežné výdavky so zabezpečením jej potrieb a výdavky spojené s potrebami maloletých detí. Mal. G. zabezpečuje stravovanie doma, mal. H. sa stravuje v školskej jedálni čo predstavuje sumu 20 eur mesačne, navštevuje aj školský klub čo stojí 10 eur mesačne a výtvarný krúžok 5 eur mesačne. Matka je zdravá, zvýšené výdavky nemá, ani iné vyživovacie povinnosti. Je zamestnaná, jej priemerný čistý mesačný zárobok predstavuje sumu 960 eur. Maloletý G. má 11 rokov, navštevuje 6. ročník ZŠ. Je zdravý, zvýšené výdavky nemá, za krúžky nedopláca. Maloletý H. bude mať 8 rokov, navštevuje 2. ročník ZŠ. Výdavky má vo výške 35 eur. Je zdravý, zvýšené výdavky nemá.

7. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania s odkazom na ustálenú súdnu prax, s prihliadnutím na okolnosti prejednávaneho prípadu, súd pri určovaní výšky výživného vychádzal z príjmu otca vo výške 985,47 eur a teda z tejto sumy určil výživné vo výške 20%, čo je suma 197 eur. Túto sumu rozdelil pre mal. G. 100 eur a pre mal. H. 97 eur. Podľa názoru súdu takto určené výživné spolu s prídavkom na dieťa a výživným zo strany matky pokryje odôvodnené potreby maloletých detí, pričom takto stanovené výživné zodpovedá aj zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca.

8. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku je náhrada trov konania v zásade vylúčená a neuplatňuje sa princíp úspechu ani zavinenia.

9. Proti tomuto rozsudku v časti, kde súd zaviazal otca na platenie výživného podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Uviedla, že považuje napadnutý rozsudok v časti určenia výšky výživného za rozhodnutie, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súčasne za rozhodnutie, ktoré je nedostatočne zdôvodnené (v rozpore s § 220 CSP ods. 2 CSP), vada ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

10. Zákon o rodine, konkrétne ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5, 6 a § 75 ods. 1, neustanovujú (neupravujú) určenie výživného na základe percentuálnej sadzby z čistého príjmu povinného rodiča. Percentuálny rozsah 20%-30% (z čistého príjmu povinného rodiča) pre určenie vyživovacej povinnosti je iba pomocnou, východiskovou hodnotou, ktorú ustálil Krajský súd v Trnave vo svojej rozhodovacej činnosti o výživnom (pri aplikácii zákonných hľadísk podľa § 62 a § 75 zákona o rodine). Pričom ako vyplýva ďalej z rozhodovacej praxe Krajského súdu v Trnave, ďalšími hľadiskami na zvolenie správnej, primeranej, spravodlivej (v záujme dieťaťa) výšky výživného z „pomocného“ percentuálneho rozsahu sú hľadiská ako

- počet vyživovacích povinností (spodná hranica z pomocného rozsahu sa uplatňuje spravidla pri vyživovacej povinnosti na jedno dieťa, pri dvoch a viacerých vyživovacích povinnostiach je spravodlivé a v záujme detí, aby sa uplatňoval rozsah vyživovacej povinnosti povinného rodiča smerom k hornej hranici, t. j. od 25% - 30%)

- vek a pohlavie dieťaťa - čím vyšší vek, vyšší stupeň školskej dochádzky, tým objektívne vyššie náklady. Rovnako tak i pohlavie dieťaťa má vplyv na rozdielnosť výšky odôvodnených potrieb, keď chlapci vo veku blížiacemu sa puberte majú oproti dievčatám v rovnakom veku zvýšené nároky najmä na stravu, oblečenie. A ako správne súd uviedol (bod 29 napadnutého rozsudku), odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančnej náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujúce z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené premisy súdu uvedené v zdôvodnení rozhodnutia (§ 62,75 zákona o rodine, rozhodovacia prax Krajského súdu v Trnave) a vzhľadom na zistený skutkový stav veci, podľa ktorého v danej veci

- povinný rodič - otec (rovnako tak matka) majú vyživovacie povinnosti k 2 maloletým deťom, ide o chlapcov, ktorí navštevujú rozdielne stupne školskej dochádzky (I. a II. stupeň ZŠ), ide o chlapcov, medzi ktorými je cca 3,5 ročný rozdiel, a ktorí sú vo veku blížiacemu sa puberte, najmä starší mal. G. (11 ročný), keď je všeobecne známou skutočnosťou, že chlapci v takomto veku rýchlejšie rastú (potreba častejšej obmeny oblečenia) a ako bolo už uvedené zvyšujú sa nároky (kvantitatívne) i na stravu, ešte stále výraznej priamej osobnej starostlivosti matky o deti, keď

- ? deti bývajú s matkou v oddelenej (samostatnej) domácnosti od otca,

- ? vzťah detí s otcom je narušený, styk otca s deťmi (a teda jeho osobná starostlivosť o ne) je minimálny (tento stav zapríčinil otec, keď deti boli svedkami častého neprístojného až nebezpečného správania sa otca v spoločnej domácnosti) a počas spoločného spoluzitia ako rodiny sa deťom otec venoval minimálne,

- ? v záujme detí bolo potrebné opustiť spoločnú domácnosť a vytvoriť tak bezpečné, pokojné, hoci aj skromnejšie podmienky na bývanie detí,

- ? deti sú vo veku (povinná školská dochádzka), ktorý si vyžaduje najmä/nielen aktívnu kontrolu zo strany matky nad plnením si školských povinností, je potom právny záver súdu o určení vyživovacej povinnosti povinného rodiča (druhého manžela) na úrovni 20% z čistého mesačného príjmu otca (na spodnej hranici rozsahu 20%-30%) v extrémnom rozpore (právne nesprávne) s premisami uvedenými súdom v zdôvodnení napadnutého rozsudku ako aj so súdom zisteným skutkovým stavom.

12. A hoci súd v zdôvodnení (bod 30) napadnutého rozsudku uviedol, že priemerný čistý mesačný zárobok otca predstavuje 985,47 eur (s týmto dôkazom nebola navrhovateľka oboznámená, keď navrhovateľke takýto dôkaz nebol v priebehu konania doručený a súd oboznamoval prečítaním podstatného obsahu iba 2 listiny - správu z prešetrených pomerov KO zo dňa 10.11.2021 na č. I. 75 a potvrdením o príjme navrhovateľky za posledných 12 mesiacov na č. I. 80), takýto príjem navrhovateľka nepovažuje za nesporne preukázaný, keď druhý manžel vo svojom vyjadrení k návrhu navrhovateľky

zo dňa 09.11.2021 tvrdil, že má čistý príjem cca 1.111,- eur (k čomu doložil výpis z bankového účtu za 7/2021, a nie potvrdenie od zamestnávateľa). Avšak aj za situácie, že priemerný čistý mesačný príjem otca je 985,47 eur, a mesačné náklady otca na bývanie (nesporné, správne zistené - vid' bod 30 napadnutého rozsudku) predstavujú - 236,74 eur hypotéka na spoločný dom, 56,50 eur energie, 12,50 eur drevo (za rok 150,- eur), 16,66 eur žumpa (50,- eur za 1Q), spolu 322,40 eur, aj za takejto situácie rozhodol súd nesprávne právne o výške výživného. Ak otec zarobí čistý mesačný príjem 985,47 eur, po odpočítaní základných (opakujúcich) sa výdavkov na bývanie zostane otcovi suma 663,07 eur. Po odpočítaní sumy 250,- eur, ktorú navrhovateľka žiada určiť (v rámci tohto odvolania) ako výšku výživného na obe deti (na mal. G. 130,- eur a na mal. H. 120,- eur), otcovi zostane suma 413,07 eur na uspokojenie svojich ostatných bežných životných potrieb ako strava, ošatenie, telefón, internet, čo je dostatočná suma na zabezpečenie si bežných, a príležitostne aj zvýšených, životných potrieb, keď základným hľadiskom pre určenie vyživovacej povinnosti voči deťom je, že vyživovacia povinnosť voči deťom má prednosť pred ostatnými výdavkami rodiča a deti majú právo na rovnakú životnú úroveň rodiča.

13. Na druhej strane matka dosahuje priemerný čistý príjem 960,- eur. Pri úhrade nákladov na bývanie vo výške 400,- eur (ktorými si plní vyživovaciu povinnosť voči deťom - uspokojuje potreby detí v zabezpečení bývania v pokojnom, bezpečnom prostredí), zostane matke suma 560,- eur, z ktorých musí matka prednostne uspokojiť ďalšie odôvodnené bežné potreby detí ako aj prípadné zvýšené jednorazové potreby (tam kde nebude postačovať výživné od otca, keďže výživné od otca pokryje len časť odôvodnených potrieb detí), a až následne (za podobného finančného zostatku ako u otca) si môže matka uspokojovať svoje bežné, prípadne zvýšené životné potreby.

14. Ak otec tvrdí, že ho strava stojí cca 160,- eur mesačne, rovnako tak dieťa má právo na rovnakú životnú úroveň (a to je iba časť odôvodnených potrieb dieťaťa). Preto neobstojí vyhlásenie otca na pojednávaní dňa 25.11.2021, keď otec uviedol, že ak by platil vyššie výživné ako 150,- eur tak by mu to „nevychádzalo“.

15. Otec v záverečnom vyjadrení odkazoval na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Trnave ako rozhodnutia sp. zn. 23CoP/44/2020 ako aj 11CoP/218/2017, ktoré však nie sú použiteľné na daný prípad, keďže v týchto iných veciach bolo určované výživné na jedno dieťa a percentuálny rozsah 15%-20% pre určenie výživného sa týkal určenia vyživovacej povinnosti výlučne na jedno dieťa, nie na určenie vyživovacej povinnosti voči dvom deťom.

16. Matka disponuje informáciou, že otcovi bol v decembri 2021 vyplatený 13. plat a preto aj s ohľadom na pochybnosti týkajúce sa priemerného čistého príjmu otca, žiada doplniť dokazovanie a to vyžiadaním potvrdenia od zamestnávateľa otca o čistom mesačnom príjme otca za ostatných 12 mesiacov.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené zdôvodnenie odvolania navrhuje odvolaciemu súdu, aby výrok III. napadnutého rozsudku zmenil a rozhodol: Otec je povinný platiť výživné na maloletého G. vo výške 130,- eur mesačne a na maloletého H. vo výške 120,- eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

18. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. Uviedol, že je toho názoru, že rozsudok súdu I. inštancie v napadnutej časti určenia výšky výživného je v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Rozsudok súdu nemožno považovať za nespravodlivý a nepresvedčivý len preto, že súd ním v celom rozsahu nevyhovел požiadavkám účastníka konania a nie je v súlade s jeho predstavami a očakávaniami. Percentuálny rozsah 20%-30% (z čistého príjmu povinného rodiča) pre určenie vyživovacej povinnosti je podľa názoru navrhovateľky iba pomocnou, východiskovou hodnotou, ktorú ustálil Krajský súd v Trnave vo svojej rozhodovacej činnosti o výživnom (pri aplikácii zákonných hľadísk podľa § 62 a § 75 zákona o rodine). Tu však je potrebné uviesť, že súdy majú rozhodovať v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou, rozhodovanie v súlade s ustálenou judikatúrou je naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty a účastníci konania legitímne očakávajú, že ich vec bude rozhodnutá za obdobnej skutkovej a právnej situácie rovnakým spôsobom.

19. Ak by prisvedčil tvrdeniu navrhovateľky, že pri dvoch a viacerých vyživovacích povinnostiach treba rozsah vyživovacej povinnosti povinného rodiča automaticky určiť smerom k hornej hranici, t. j. od 25%-30%, a teda podľa nej by súd už teraz, keď sa pri oboch mal. deťoch jedná o žiakov ZŠ, mal na nich

určiť automaticky výživné 25%, či dokonca až 30%, pretože sa jedná o dve mal. deti, tak navrhovateľka by mala zodpovedať otázku, aké výživné podľa jej predstáv a očakávaní by mal súd určiť v budúcnosti, keď tieto dve mal. deti nastúpia na strednú školu a neskôr, ak sa z nich stanú prípadne vysokoškooláci. Čo sa týka pohlavia dieťaťa nemožno súhlasiť s tvrdením navrhovateľky, že samotné pohlavie dieťaťa má vplyv na rozdielnosť výšky odôvodnených potrieb.

20. Výdavky na mal. G. matka neuviedla žiadne, okrem sporenia vo výške 30,- eur mesačne, ktoré uviedla v návrhu a ktoré však, vychádzajúc z rozhodovacej súdnej praxe, súdmi nebyva akceptované ako nevyhnutný výdavok na výživu dieťaťa, pretože v danom prípade sa nejedná o tvorbu úspor, na základe rozhodnutia súdu, kde prístup k účtu a peniazom má rodič len so súhlasom súdu, avšak v prípade tohto sporenia má rodič prístup k účtu a môže s ním voľne disponovať (na margo uvedeného otec podotýka, že keď mal. deťom sporil v priebehu manželstva, matka sporenie zrušila, nasporenú sumu vybrala a minula nie pre potreby mal. detí, ale výlučne na svoje vlastné potreby. Mal. G. je zdravý chlapec, nemá zvýšené výdavky súvisiace so zdravotným stavom, netrpí žiadnou intoleranciou ani chorobou tráviaceho ústrojenstva, môže jesť bežnú stravu, nevenuje sa žiadnej finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, sezónne hrá futbal, za túto športovú činnosť sa však neplatí, výdavky sú len občasné s nákupom výstroja (výstroj spočíva v nákupe kopačiek, ktoré kupovali mal. deťom obaja rodičia spoločne - matka zakúpila kopačky jednému mal. synovi, otec zakúpil kopačky druhému mal. synovi). Matka mal. G. neuviedla ani nepreukázala žiadne výdavky na mal. G. okrem bežných výdavkov. Čo sa týka mal. H. tento má oproti G. podľa tvrdenia matky zvýšené výdavky, a to na výtvarný krúžok, družinu a stravu v škole, celkom vo výške 35,-eur mesačne, napriek tomu matka na mal. H. požaduje nižšie výživné, ako na mal. G. (zrejme len z dôvodu nižšieho veku, pričom na pojednávaní konanom dňa 25.11.2021 PZ navrhovateľky kolidovala výšku výživného na mal. H. na sumu 100,- eur mesačne, so súdom I. inštancie určeným výživným vo výške 97,- eur mesačne však nesúhlasí, hoci rozdiel v ňou požadovanej a súdom určenej výške výživného sú 3,- eur, pričom v odvolaní bez akéhokoľvek zdôvodnenia už požaduje na mal. H. výživné vo výške 120,- eur mesačne).

21. Potvrdenie zamestnávateľa o príjme otca bolo súdu I. inštancie predložené, je súčasťou súdneho spisu, súd I. inštancie ním teda disponoval a z tohto potvrdenia zistil výšku príjmu otca, čo napokon vyplýva aj z cit. odôvodnenia rozsudku súdu I. inštancie. Navrhovateľka na pojednávaní konanom dňa 25.11.2021 nenamietala tento dôkaz, dokonca po jeho predložení práve titulom tohto potvrdenia zamestnávateľa o príjme otca, PZ navrhovateľky kolidovala požadovanú sumu výživného na mal. H. zo sumy 120,- eur na sumu 100,- eur mesačne. V čase, keď otec vo svojom vyjadrení k návrhu navrhovateľky zo dňa 9.11.2021 prostredníctvom svojej PZ uviedol, že má príjem cca 1.111,- eur mesačne, tak vychádzal výlučne z výpisu z bankového účtu za mesiac júl 2021.

22. Mesačné výdavky otca sú - splátka hypoúveru za účelom zabezpečenia bývania (dom v BSM, zámer zabezpečiť bývanie pre rodinu - otca, matku aj obe mal. deti) vo výške 236,74 eur, poplatok za elektrinu (zse energia) vo výške 56,50 eur, daň z nehnuteľností, vodné, poplatok za komunálne odpady (otec tento poplatok platí nielen za seba, ale aj za navrhovateľku a obe deti) vo výške 11,66 eur (140,- eur ročne), nákup dreva na kúrenie vo výške 12,50 eur (150,- eur ročne), poplatok za vývoz žumpy vo výške 16,66 eur (50,- eur za 3 mesiace), ďalej poisťka na dom DOM TRIO Generali poisťovňa, a. s. (v BSM účastníkov konania zaťažený záložným právom v prospech hypotekárnej banky, teda musí byť poistený) vo výške 17,14 eur (51,43 eur za 3 mesiace), internet PETROCOMP vo výške 16,60 eur, výdavok na mobil vo výške 40,- eur, ktoré výdavky sú, ako to vyplýva z rozhodovacej praxe súdov akceptované, pričom otec má tiež bežné výdavky na stravné (otec pracuje na stavbách, má fyzicky náročnú prácu), obuv, ošatenie, hygienické potreby a tiež na stravu a starostlivosť (odčervenie, očkovanie a pod.) o psíka, ktorý bol mimochodom darčekom matky mal. G. a ktorého matka nechala otcovi, o ktorého sa otec musí tiež postarať. Otec tiež opomenul pred súdom I. inštancie uviesť, že jeho rodičia účastníkom konania požičali finančné prostriedky, aby títo mohli urobiť fasádu na dome, ktorý majú v BSM. Túto pôžičku spláca otec. Priemerný čistý mesačný zárobok matky je vo výške 966,- eur. Matka poberá rodinné prídavky na obe mal. deti. Čo sa týka jej výdavkov, ňou tvrdný výdavok na bývanie, a to nájomné 2-izb. bytu vo výške 400,- eur mesačne otec namietal už v konaní pred súdom I. inštancie a na uvedenom naďalej zotrváva, a to z dôvodu, že matka a obe mal. deti mohli zostať bývať v dome, ktorý je v BSM účastníkov konania, kde otec mal. deťom prispieval na bývanie, na energie a na hypotekárny úver.

23. Čo sa týka stravy otca, pri ktorej položke navrhovateľka podotýka, že rovnako tak dieťa má právo na rovnakú životnú úroveň, treba vziať do úvahy, že matka zabezpečuje stravu spoločne pre seba a obe

mal. deti (aj ona aj deti sú zdraví, ani ona ani deti nepotrebujú špeciálnu diétu), otec si stravu zabezpečuje sám. Nemožno tiež porovnávať stravovacie potreby - stravovanie dospelého muža v produktívnom veku navyše ťažšie fyzicky pracujúceho na stavbách so stravovacími potrebami - stravovaním maloletej osoby - žiaka ZŠ.

24. Po odsťahovaní sa matky s deťmi zo spoločnej domácnosti otec v mesiaci november 2021 poslal matke 20,- eur, a to pre deti na hry, ďalej zaplatil matke 150,- eur ako výživné na mal. deti a mal. H. dal darček v hodnote 30,- eur na meniny, teda v tomto mesiaci matke prispel na výživu mal. detí výživným celkovo vo výške 170,- eur, v mesiaci december 2021 každé z detí dostalo od otca mikulášsky balíček, mal. H. otec dal finančnú hotovosť 30,- eur dodatočne k narodeninám, a mal. deti dostali od otca finančnú hotovosť - spomínaných 50,- eur/každé dieťa, teda v tomto mesiaci prispel na výživu mal. detí vo výške 130,- eur, a v mesiaci január 2022 otec k rukám matky zaplatil plnú sumu výživného v zmysle matkou napadnutého výroku rozsudku súdu I. inštancie, a to 197,- eur (100,- eur na mal. G. a 97,- eur na mal. H.). Právo na výživné je právom dieťaťa, preto do výživného treba započítať aj finančnú hotovosť, ktorú otec odovzdal v prítomnosti matky maloletým deťom, pretože túto logicky mal. deti spotrebovali na vlastné potreby. Otec bol tiež s deťmi trikrát v pizzerii.

25. Zaužívaná súdna prax, t. j. ustálená rozhodovacia prax je, že pri maloletých deťoch vo veku do ukončenia základnej školy sa výživné určuje ako max. 20% z čistého priemerného mesačného zárobku povinného rodiča a výsledná suma sa delí počtom detí, ku ktorým má povinný vyživovaciú povinnosť, t. j. táto suma má byť rozdelená medzi osoby výživou oprávnené. Rozpätie 15% až max. 30% z priemerného čistého mesačného zárobku povinného rodiča pre určenie výživného je dané s prihliadnutím na vek a potreby dieťaťa. Percentuálne rozpätie bolo stanovené z dôvodu, aby bol ponechaný priestor na možné zvýšenie vyživovacej povinnosti v budúcnosti, kedy mal. dieťa nastúpi na strednú školu a neskôr na vysokú školu.

26. Otec predložil matkou v odvolaní požadované aktuálne potvrdenie zamestnávateľa o príjme za obdobie od 1/2021 do 12/2021, z ktorého vyplýva, že čistá priemerná mesačná mzda otca za obdobie posledných 12 mesiacov ku dňu podania tohto vyjadrenia, t. j. za obdobie 1/2021 - 12/2021 je 936,46 eur. Zároveň otec poznamenáva, že si uplatňoval daňový bonus na obe mal. deti. Od februára 2022 si uplatňuje daňový bonus na obe mal. deti matka. Mal. deti od otca pýtajú peniaze, a to v nemalej výške a nesprávajú sa odmerane a odmietavo vtedy, keď ich otec zoberie do pizzerie a kúpi im pizzu. Keď majú deti narodeniny a meniny očakávajú od otca darčeky a ešte aj peniaze (mal. H. chcel od otca na narodeniny 100,- eur), keď mal otec X.X. narodeniny, deti si na neho ani len nespomenuli, ani mu nezavolali ani neposlali napr. SMS. Vzhľadom na otcove reálne schopnosti a možnosti uvedené očakávania matky nie je v jeho silách, ani pri jeho najlepšej vôli a snahe, splniť.

27. Otec považuje napadnutý výrok III. rozsudku za vecne a právne správny a navrhuje, aby Krajský súd Trnava rozsudok OS Piešťany 6P/60/2021-97 zo dňa 30.11.2021 v napadnutej časti potvrdil.

28. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že výživné vo výške 130,- eur na maloletého G. a 120,- eur na maloletého H. tak ako požaduje matka, je v záujme maloletých detí, zohľadňuje ich odôvodnené potreby a tiež možnosti a schopnosti otca. Odporúča preto, aby odvolací súd rozsudok I. stupňa zmenil a rozhodol, že otec je povinný platiť výživné na maloletého G. vo výške 130,- eur mesačne a na maloletého H. 120,- eur mesačne, vždy do 15.dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky.

29. K vyjadreniu otca sa vyjadrila matka. Uviedla, že matka rovnako tak ako otec nemá istotu príjmu a jeho výšky. Kolízny opatrovník uviedol, že výška výživného, ktorú požaduje matka, zohľadňuje odôvodnené potreby detí, majetkové pomery a schopnosti oboch rodičov a je v súlade s rozhodovacou praxou KS v Trnave. Odporúča rozsudok I. stupňa zmeniť a zaviazat' otca platiť výživné na mal. G. vo výške 130,- eur a na mal. H. 120,- eur mesačne vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky.

30. Po vyhlásení rozsudku (30.11.2021) otec matke na výživu maloletých za mesiac december 2021 neprispel. Na dopyt matky sa otec vyjadril že matka „mala dobrú výplatu“ čo uviedol aj v SMS správe matke zo dňa 18.12.2021: „A určite si mala 13 plat tak neplač“. Tiež otec zdôvodnil neprispenie na výživné tým, že „...keď budem mať papier...“ (rozumej napadnutý rozsudok). Právna zástupkyňa otca

napadnutý rozsudok prevzala dňa 14.12.2021, pričom otec nepodal odvolanie voči žiadnemu z výrokov napadnutého rozsudku.

Podľa § 44 CMP „Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.“

31. Otec maloletých bol osobne, spolu so splnomocnenou právnou zástupkyňou prítomný aj na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok (30.11.2021). Z uvedeného dôvodu bolo otcovi známe, že spornou nie je otázka povinnosti otca (ako takej) platiť výživné na maloleté deti (k rukám matky), avšak - ak bude v časti výživného podané odvolanie - spornou bude otázka konkrétnej výšky sumy výživného stanovenej otcovi platiť na výživné pre maloleté deti.

32. Bežné výživné je otec zaviazaný platiť k rukám matky a nie deťom. Vo svojom vyjadrení otec neuvádza, prečo bežné výživné za december 2021 neuhradil. Zároveň však podľa názoru otca treba za bežné/riadne výživné považovať sumy 50,- eur, ktoré dal maloletým otec k Vianociam (dar). V novembri 2021 dal otec k októbrovým meninám mal. H. darček v hodnote 30,- eur a dodatočne (tiež mal. H.) k narodeninám dal otec finančnú hotovosť 30,- eur.

33. Matka tieto peniaze na výživu maloletých nespotrebovala, keďže to sú dary, ktoré otec dal maloletým a nie matke na výživné, pričom nie je podstatné, či matka pri odovzdávaní darov bola alebo nebola prítomná.

34. Ak otec tvrdí, že by deťom dal aj „modré z neba“, jeho skutočné spávanie a konanie voči deťom je v rozpore s jeho slovnými deklaráciami, keď

- otec od Vianoc 2021 raz maloletým priniesol ovocie
- mal. H. sa v januári 2022 pokazil bicykel, matka otcovi navrhla kúpu „nového“ z bazára s tým, či by otec prispel v polovici. Otec tvrdil, že synovi dá bicykel. Do dnešného dňa sa tak nestalo a mal. H. jazdí na bicykli, ktorý mu opravil starý otec (otec matky mal.). Či je adekvátne pozastavovať sa nad tým, že otec zobral svoje deti na pizzu (ktoré s otcom aj išli), ponecháva matka na úvahu súdu. Ak otec nedokáže maloletých motivovať inak (viest' ich ku športu, k prácam pri dome, alebo hoc aj s nimi variť), je na zvážení otca kde a ako s maloletými trávi čas a či má s tým otec spojené finančné náklady. Otec vo svojom vyjadrení neuviedol, že podmieňuje platbu výživného podľa správania sa maloletých voči nemu, čo napísal matke v SMS dňa 18.12.2021: „Jak sa budú dety chovať ku mne tak budeš mať ty peniaze“. Taktiež otec „vyjednáva“ s matkou (po podaní odvolania matkou), od ktorej žiada, aby svoje odvolanie vzala späť. Potom je ochotný „dávať tých 250e mne sa nechce stále o súdoch vláčiť“, čo preukazuje pripojená SMS otca zo dňa 18.01.2022.

35. Uvedené preukazuje rozporuplné konanie otca, ktorý takouto následnou komunikáciou s matkou deklaruje, že má záujem a je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné ako matka požaduje v odvolaní (250,- eur) a teda nemá záujem sa ďalej „súdiť“, avšak bol to otec (nie matka), ktorý nepristúpil (hoci mal možnosť) na rodičovskú dohodu ohľadne výživného v prvostupňovom konaní.

36. Ďalej uviedla, že otec konštatuje, že matke ako spoluvlastníčke nehnuteľnosti „nič nebráni“ nehnuteľnosť užívať, čo však nie je pravdou. Otec nepovažoval za dôležité uviesť, že vymenil zámky na spoločnej nehnuteľnosti a v tejto domácnosti ubytoval svoju priateľku s dieťaťom. Matka opustila spoločnú domácnosť pri prvej možnej príležitosti. Toto nastalo (až) v októbri 2021, keďže až v tom čase sa uvoľnil nájomný byt v V.. Odchod matky zo spoločnej domácnosti bol podmienený možnosťou náhradného bývania a nie tým, aby matka „účelovo tvrdila“ náklady na bývanie. Otec si varí zriedka, pričom sa zvykne stravovať u svojej matky (na margo finančných nákladov spojených so stravou otca). Rodičia otca maloletých (starí rodičia mal.) neposkytli pôžičku účastníkom na fasádu domu, účastníci za týmto účelom čerpali úver a sporenie maloletým matka nezrušila, išlo o poisťku so sporením, ktorú matka zrušila pre novú (výhodnejšiu) spoločnú poisťku. Percentuálny rozsah 20%-30% (z čistého príjmu povinného rodiča) pre určenie vyživovacej povinnosti je pomocnou hodnotou a ustálenou Krajským súdom v Trnave, matka i v tejto časti zotrúva na vyjadreniach uvedených v podanom odvolaní a je na rozhodnutí odvolacieho súdu či a ako tieto vyhodnotí a v konečnom dôsledku k akej rozhodovacej praxi sa v danom prípade odvolací súd prikloní a z akých dôvodov.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené matka ponecháva na úvahu odvolacieho súdu, či je v záujme maloletých určiť nižšie výživné, než aké sú aktuálne odôvodnené potreby maloletých (aktuálny vývoj

životných potrieb) a aké sú aktuálne možnosti a schopnosti otca, ktorý však tvrdí, že je potrebné „ponechať priestor“ na zvýšenie výživného v budúcnosti.

38. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez toho, aby bol viazaný rozsahom či dôvodmi podaného odvolania keďže ide o konanie, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu (§ 65, 66, § 23 ods. 2 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné.

39. Predmetom konania na súde prvej inštancie bol rozvod manželstva a s ním spojené konanie ohľadom úpravy práv a povinností k maloletým na čas po rozvode manželstva.

40. Súd manželstvo účastníkov rozviedol, zveril mal. G. a mal. H. do osobnej starostlivosti matky a ota zaviazal prispievať výživným na mal. G. po 100 eur mesačne a na mal. H. po 97 eur mesačne. Styk otca s mal. deťmi neupravil.

41. Predmetom odvolacieho konania je časť rozsudku, ktorým bola uložená otcovi plniť si vyživovaciu povinnosť na maloleté deti a nakoľko v časti, ktorým súd manželstvo rozviedol, zveril maloletých do osobnej starostlivosti matky, neupravil styk otca s maloletými nebolo podané, rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť.

42. Odvolacia argumentácia matky je založená na nedostatočnom zdôvodnení rozhodnutia a nevykonaní dôkazu. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj postupu súdu, ktorý rozhodnutiu predchádzal dospel k záveru, že odvolacie námietky matky sú dôvodné.

43. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

44. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

45. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové

pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

46. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je tiež smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí pre nich, že dieťa sa má podieľať na životnej úrovni každého svojho rodiča. Životnú úroveň však pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná dôkazmi. Smerodajnou môže byť výška tých položiek, ktoré nie sú pre život nevyhnutné a ktoré signalizujú prebytok finančných prostriedkov (účty za mobilný telefón, za internet, dovolenky, pohonné hmoty do auta, poisťky, sporenia a pod.). Významnou tiež môže byť výška prevzatého hypotekárneho úveru, pretože nie je pravdepodobné, že peňažný ústav poskytne hypotekárny úver záujemcovi, ktorý dostatočne nepreukáže schopnosť ho splácať v určenej výške. Pri skúmaní položky úveru je tiež dôležité zistiť, na aký účel bol úver poskytnutý, napr. kúpa bytu, auta, domu atď., na aké obdobie boli splátky rozpočítané. Zanedbateľnú tiež výpovednú hodnotu má skutočnosť, na akom vozidle rodič jazdí, aké sú mesačné náklady na toto vozidlo, kde býva, aké má koníčky, či sú finančné náročné alebo nie. Hospodárenie rodiča by malo byť preukázané dostatočne, transparentne. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia, tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti ako je fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor, skúsenosti v odbore, atď. Možnosti rodiča ovplyvňujú aj objektívne okolnosti ako je dopyt na trhu, ohodnotenie rovnakej pozície, pre posúdenie možnosti a schopnosti povinného rodiča, teda nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti dané o. i. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností. Ak súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné, musí skúmať či sa tak stalo z dôležitého dôvodu, či to boli organizačné dôvody, zdravotné, zmenou bydliska atď. Prijem rodiča predstavuje tiež práca nadčas, ktorú je treba zohľadniť do určitej miery, tiež zvýšené osobné vypätie rodiča a skutočnosť, že s prácou nadčas nemožno dlhodobo počítať ako s obligatným činiteľom. Do príjmu rodiča v pracovnom pomere sa zohľadnia aj benefity z pracovného pomeru ako sú diéty, poskytnuté finančné náhrady, napr. za auto, mobilný telefón tak, že ich súd započíta ako faktúry určujúce životnú úroveň rodiča. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča treba posudzovať vždy komplexne a najlepším ukazovateľom je práve životná úroveň rodiča.

47. Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič, by malo predstavovať 20%-30% jeho čistého príjmu na všetky ním vyživované osoby. Rozhodovanie v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou je naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty, vyjadreného v čl. 2 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku. Účastníci konania legitímne očakávajú, že ich vec bude rozhodnutá za obdobnej skutkovej a právnej situácie rovnakým spôsobom. Odvolací súd poukazuje na množstvo rozhodnutí tunajšieho súdu s vyslovením rovnakého právneho názoru o určení výšky výživného v rozsahu 20%-30% z netto príjmu výživou povinného rodiča (samozrejme v závislosti od individuálnych okolností konkrétneho prípadu), napr. rozhodnutia č.k. 24CoP/104/2017-356 zo dňa 06.09.2017, č.k. 24CoP/385/2016-167 zo dňa 15.02.2017, č.k. 25CoP/54/2016-241 zo dňa 08.02.2017, č.k. 24CoP/30/2017-361 zo dňa 05.04.2017, č.k. 26CoP/17/2016-98 zo dňa 27.09.2016, č.k. 26CoP/32/2015-143 zo dňa 22.12.2015, č.k. 26CoP/12/2013-80 zo dňa 20.05.2014, č.k. 10CoP/33/2015-209 zo dňa 27.01.2016.

48. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

49. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia v zmysle citovaného § 220 ods. 2 CSP, pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou

náležitou každého rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konania spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP, porovnaj napr. rozsudok *Garcia Ruiz v Španielsko* z 21.01.1999) tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (*Georiadis c. Grécko* z 29.05.1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19.02.1998).

50. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvoinštančného súdu s vyššie citovaným zákonným ustanovením a jeho uvedeným výkladom je zrejmé, že súd prvej inštancie sa ním dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku v časti výživného totiž nie je možné zistiť vyššie uvedené pre rozhodnutie súdu relevantné skutočnosti, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku neúplným, čo zároveň bráni odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok riadne preskúmať. V odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje dostatočná a presvedčivá argumentácia súdu prvej inštancie, na základe akých dôkazov a na základe akých myšlienkových úvah, pri aplikácii ktorých konkrétnych ustanovení Zákona o rodine dospel k záveru pri určení výšky výživného pre maloleté deti.

51. Súd prvej inštancie uviedol, že s odkazom na vyššie ustálenú súdnu prax s prihliadnutím na okolnosti prejednávaneho prípadu, súd z príjmu otca 985,47 eur určil výživné vo výške 20% (197 eur), pričom túto sumu (197 eur) rozdelil pre mal. G. 100 eur a pre mal. H. 97 eur s tým, že takto určené výživné pokryje odôvodnené potreby maloletých a zodpovedá aj zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca. Odvolací súd však postráda jeho riadne zdôvodnenie a argumentáciu a teda myšlienkový postup a na základe akých myšlienkových úvah vychádzal, keď z jeho odôvodnenia nevyplýva prečo nezohľadnil tvrdenia matky pri určení výživného a rovnako tak nie je zrejmé ako sa vysporiadal s argumentáciou otca ohľadom výdavkov matky. Nezdôvodnené je, prečo určil výživné iba o 3 eurá viac na staršie dieťa (mal. G.), pokiaľ tento navštevuje druhý stupeň ZŠ. Takéto rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a zakladá vadu konania.

52. Počas konania pred súdom prvej inštancie otec maloletých namietal matkou navrhnutú výšku výživného s ohľadom na odôvodnené potreby maloletých, podľa jeho názoru nie je v jeho možnostiach platiť takto určené výživné, argumentujúc aj tým, že výdavky na dom, ktorý patrí do BSM hradí výlučne on, matka hradí náklady spojené s bývaním vo výške, ktoré by nemusela, nakoľko, dom je veľký, pričom podľa zaužívanej súdnej praxe je rozpätie 15 až 20% pri určení výživného na deti navštevujúce ZŠ a na druhej strane matka dôvodí nákladmi na odôvodnené potreby maloletých detí.

53. Matka v odvolaní namietala i nevykonanie dôkazu a to oboznámením s potvrdením o príjme otca za obdobie 12 mesiacov, z ktorého súd pri svojom rozhodnutí i vychádzal. Uvedená odvolacia námietka bola taktiež dôvodná, keďže z obsahu spisu nevyplýva, že bolo vykonané dokazovanie týmto listinným dôkazom. Uvedené procesné pochybenie taktiež zakladá vadu konania.

54. Zdôvodnenie konkrétnej výšky výživného (v tomto prípade 200 eur), ktorá podľa názoru okresného súdu zodpovedá zákonným kritériám pre určenie primeranosti vyživovacej povinnosti rodiča, musí vychádzať z konkrétnych skutkových okolností a byť založené na hodnotiacich úvahách súdu ohľadom zistených schopností, možností a majetkových pomerov rodičov dieťaťa (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine) ako aj ohľadom odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa ako oprávneného (§ 62, § 75 Zákona o rodine). Na to, aby súd mohol hodnotiace úsudky v tomto smere vysloviť, musí mať dostatočne zistený skutočný stav veci.

55. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu tak dospel k záveru, že vykonané dokazovanie týkajúce sa aktuálnych pomerov účastníkov konania bolo nedostatočné, a jeho závery pre absenciu odôvodnenia sú nepreskúmateľné.

56. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku III. o vyživovacej povinnosti otca a závislom výroku IV. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces a podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP z

dôvodu nevykonania dôkazov potrebných pre zistenie skutočného stavu veci, napriek tejto povinnosti vyplývajúcej z vyššie citovaných ustanovení, zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

57. Po vrátení veci súd prvej inštancie opätovne vec prejedná, vykoná dokazovanie potvrdením o príjem otca, ale i matky, ktoré doplní o aktuálne potvrdenia. Doplní dokazovanie ohľadom odôvodnených potrieb maloletých a v prípade potreby ohľadom majetkových pomerov a životnej úrovne oboch rodičov. Po doplnení dokazovania potom prvoinštančný súd vo veci opätovne rozhodne, nové rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné, pričom sa vysporiada aj s argumentáciou matky a otca v odvolacom konaní.

58. Uvedené rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).